

EDUSKUNNAN VASTAUS 259/2002 vp

Hallituksen esitys oikeudenkäymiskaaren hovioikeusmenettelyä koskevien säännösten sekä eräiden niihin liittyvien lakien muuttamiseksi

Hallituksen esitys valitusta hovioikeuteen ja valitusasian käsittelyä hovioikeudessa koskevien oikeudenkäymiskaaren säännösten muuttamiseksi

Asia

Hallitus on vuoden 2001 valtiopäivillä antanut eduskunnalle esityksensä oikeudenkäymiskaaren hovioikeusmenettelyä koskevien säännösten sekä eräiden niihin liittyvien lakien muuttamiseksi (HE 83/2001 vp) sekä vuoden 2002 valtiopäivillä esityksensä valitusta hovioikeuteen ja valitusasian käsittelyä hovioikeudessa koskevien oikeudenkäymiskaaren säännösten muuttamiseksi (HE 91/2002 vp).

Valiokuntakäsittely

Lakivaliokunta on antanut asioista yhteisen mietinnön (LaVM 27/2002 vp).

Päätös

Nyt koolla oleva eduskunta on hyväksynyt seuraavat lait:

Laki

oikeudenkäymiskaaren muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan oikeudenkäymiskaaren 26 luvun 10 §:n edellä oleva väliotsikko ja 14 §:n 4 momentti, sellaisina kuin ne ovat laissa 165/1998,

muutetaan 2 luvun 8 §:n 2 ja 3 momentti, 16 luvun 3 §, 22 luvun otsikko ja 9 §, 25 luvun 11 §:n 2 momentti, 13 ja 15 § ja 16 §:n 1 momentti sekä 26 luvun 1 § ja sen edellä oleva väliotsikko, 2—4, 7 ja 9—12 §, 20 §:n 1 momentti sekä 21 ja 28 §,

sellaisina kuin ne ovat, 2 luvun 8 §:n 2 ja 3 momentti, 25 luvun 11 §:n 2 momentti, 13 ja 15 § sekä 16 §:n 1 momentti, 26 luvun 1 § ja sen edellä oleva väliotsikko, 2—4, 7 ja 9—13 §, 20 §:n 1 momentti sekä 21 ja 28 § mainitussa laissa 165/1998, 16 luvun 3 § laissa 362/1960 sekä 22 luvun otsikko ja 9 § laissa 1064/1991, sekä

lisätään 25 lukuun uusi 10 a §, uusi 14 a—14 c § ja niiden edelle uusi väliotsikko sekä 26 lukuun uusi 1 a §, uusi 1 b § ja sen edelle uusi väliotsikko, 2 §:n edelle uusi väliotsikko, uusi 2 a §, 12 §:n edelle uusi väliotsikko sekä 13 §:ään, sellaisena kuin se on mainitussa laissa 165/1998, uusi 3 momentti ja lukuun uusi 24 a ja 24 b § seuraavasti:

2 luku

Päätösvaltaisuudesta

8 §

Yksi jäsen voi kuitenkin:

- 1) päättää 26 luvun 2 §:n mukaisessa menettelyssä, että valituksen käsittely jatkuu;
- 2) ratkaista asian, jos valitus on peruutettu kokonaan;
- 3) ratkaista rangaistukseen tuomitsemista koskevan asian, jos vastaaja on kuollut;
- 4) ratkaista sakon muuntorangaistuksen määräämistä koskevan asian;
- 5) ratkaista puolustajan, asianomistajan oikeudenkäyntiavustajan ja tukihenkilön määräämistä hovioikeudessa koskevan asian;
- 6) ratkaista oikeusavun myöntämistä tai lakkaamista, oikeusavustajan määräämistä, hänen määräyksensä peruuttamista tai toisen avustajan määräämistä hovioikeudessa koskevan asian;
- 7) ratkaista turvaamistointa sekä täytäntöönpanon kieltämistä tai keskeyttämistä koskevan asian;
- 8) määrätä yksityishenkilön velkajärjestelystä annetussa laissa (57/1993) ja yrityksen saneerausesta annetussa laissa (47/1993) tarkoitettua väliaikaisista kielloista;
- 9) ratkaista, onko liiketoimintakieltoon määräämistä tai sen pidentämistä koskevaa päätöstä sekä lähestymiskieltoon määräämistä koskevaa päätöstä noudatettava muutoksenhausta huolimatta;
- 10) muuttaa tai täsmentää lapsen tapaamisoikeutta koskevia ehtoja hovioikeuskäsittelyn ajaksi lapsen huoltoa ja tapaamisoikeutta koskevan päätöksen täytäntöönpanosta annetussa laissa (619/1996) tarkoitettussa asiassa;

11) ratkaista vasta hovioikeudessa esitetyn vangitsemis- tai matkustuskieltovaatimuksen;

12) päättää todistelukustannusten maksamisesta silloin, kun toimitettavaksi määrättyä pääkäsittelyä ei pidetä.

Yksi jäsen voi lisäksi päättää, että asiassa toimitetaan pääkäsittely, ja tehdä pääkäsittelyn toimittamiseen liittyvät ratkaisut sekä päättää myös muista asian valmisteluun liittyvistä toimenpiteistä ja asian valmistelussa vahvistaa sovinnon. Yhden jäsenen toimivaltaan kuuluvissa asioissa yksi jäsen voi päättää myös puolustajan, oikeudenkäyntiavustajan ja tukihenkilön palkkiosta ja kulujen korvaamisesta sekä velvollisuudesta korvata oikeudenkäyntikulut ja todistelukustannukset.

16 luku

Oikeudenkäyntiväitteistä

3 §

Ratkaisuun, jolla asia oikeudenkäyntiväitteen johdosta jätetään tutkimatta, haetaan muutosta 25 luvun 1 §:n 2 momentin mukaisesti valittamalla.

Ratkaisuun, jolla tuomari on todettu esteelliseksi käsittelemään asiaa, ei saa hakea muutosta.

Oikeudenkäyntiväitteen hylkäävään ratkaisuun haetaan muutosta samassa yhteydessä kuin käräjäoikeuden tuomioon tai lopulliseen päätökseen, jollei tuomioistuin määrää, että muutosta haetaan erikseen. Jos asianosainen on hakenut muutosta oikeuden lopulliseen päätökseen, saa vastapuoli muutoksenhakemukseen antamassaan vastauksessa myös hakea muutosta päätökseen, jolla hänen tekemänsä oikeudenkäyntiväite on hylätty.

22 luku

Käräjäoikeuden pöytäkirja ja todistelun talliointi

9 §

Asiaa käsittelevässä tuomioistuimessa todistelutallenne on tarpeellisilta osin saatettava kirjalliseen muotoon (*kirjallinen toisinto*), jos tuomioistuin katsoo sen edistävän asian käsittelyä. Tallenteesta voidaan valmistaa jäljennös taikka se voidaan saattaa kirjalliseen muotoon myös, jos asianosainen tai joku muu sitä pyytää.

25 luku

Muutoksenhaku käräjäoikeudesta hovioikeuteen

10 a §

Kun tyytymättömyyden ilmoitus oikeudenkäynnin aikana tehdystä ratkaisusta on hyväksytty, käräjäoikeus voi tarvittaessa määrätä, että asian käsittelyä jatketaan vasta sen jälkeen, kun valitus on ratkaistu.

Valitusosoitus

11 §

Valitusosoituksessa on mainittava muutoksenhakutuomioistuin sekä valitusajan päättymispäivä. Siinä on selostettava säännökset valituksen perilleajamisesta sekä valituskirjelmän sisällöstä ja liitteistä. Lisäksi valitusosoitukseen on sisällytettävä vastaavat tiedot vastavalituksesta sen mukaan kuin 14 a—14 c §:ssä säädetään.

13 §

Jos muutosta ei laillisen esteen vuoksi tai muusta hyväksyttävästä syystä voida hakea määräajassa, käräjäoikeus asettaa hakemuksesta uuden määräajan muutoksenhakua varten.

Uutta määräaikaa on pyydetävä ennen alkuperäisen määräajan päättymistä käräjäoikeudelta kirjallisella hakemuksella. Hakemukseen on

liitettävä selvitys hakijaa kohdanneesta esteestä tai muusta hakemuksen perusteena olevasta syystä.

Vastavalitus

14 a §

Valittajan vastapuoli voi tyytymättömyyttä ilmoittamatta valittaa osaltaan käräjäoikeuden tuomiosta (*vastavalitus*).

Määräaika vastavalitusta varten on kaksi viikkoa valittajalle asetetun valitusmääräajan päättymisestä.

14 b §

Vastavalitus raukeaa, jos valitus peruutetaan, raukeaa tai jätetään tutkimatta taikka sitä ei oteta enempään tutkintaan. Vastavalitus ei kuitenkaan raukea, jos valitus peruutetaan vasta pääkäsittelyssä.

14 c §

Muutoin vastavalituksen osalta noudatetaan, mitä valituksesta säädetään.

Valituskirjelmän sisältö ja liitteet

15 §

Valituskirjelmässä, joka osoitetaan asianomaiselle hovioikeudelle, on mainittava:

- 1) käräjäoikeuden ratkaisu, johon muutosta haetaan;
- 2) miltä kohdin käräjäoikeuden ratkaisuun haetaan muutosta;
- 3) mitä muutoksia käräjäoikeuden ratkaisuun vaaditaan tehtäviksi;
- 4) perusteet, joilla muutosta vaaditaan, ja mitä osin käräjäoikeuden ratkaisun perustelut valittajan mielestä ovat virheelliset;
- 5) todisteet, joihin halutaan nojautua, ja mitä kullakin todisteella halutaan näyttää toteen; sekä
- 6) mahdollinen pyyntö pääkäsittelyn toimittamisesta hovioikeudessa.

Jos valittaja haluaa, että hovioikeudessa toimitetaan pääkäsittely, hänen on ilmoitettava yksilöity syy siihen. Valittajan on myös ilmoitettava käsityksensä siitä, onko pääkäsittelyssä kuul-

tava asianosaisia henkilökohtaisesti, ja keiden todistajien, asiantuntijoiden ja muiden todistelu-tarkoituksessa kuultavien henkilöiden kuuleminen on tarpeellista.

Jos valittaja riita-asiassa vetoaa seikkaan tai todisteeseen, jota ei ole esitetty kärjäoikeudessa, hänen on ilmoitettava, miksi siihen vetoaminen 17 § huomioon ottaen olisi sallittua hovioikeudessa.

16 §

Valituskirjelmässä on ilmoitettava asianosaisten nimet ja heidän laillisen edustajansa tai asiamiehensä taikka avustajansa yhteystiedot sekä se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon asiaa koskevat kehotukset, kutsut ja ilmoitukset voidaan valittajalle lähettää (*prosessiosoite*). Asianosaisen sekä todistajan tai muun kuultavan yhteystiedot on myös soveltuvalla tavalla ilmoitettava hovioikeudelle.

26 luku

Valitusasian käsittelystä hovioikeudessa

Hovioikeuden tutkimisvalta

1 §

Oikeudenkäynti hovioikeudessa koskee kärjäoikeuden ratkaisun kohteena ollutta asiaa valituksessa ja mahdollisessa vastauksessa vedotulta osalta. Tutkittavana on, onko ja miten kärjäoikeuden ratkaisua muutettava.

1 a §

Rikosasiassa hovioikeus voi muuttaa kärjäoikeuden rangaistusvaatimuksesta antamaa tuomiota vastaajan eduksi silloinkin, kun vain virallinen syyttäjä on hakenut siihen muutosta.

Jos kärjäoikeuden tuomioon rikosasiassa haetaan muutosta ainoastaan rangaistusseurauksen osalta, hovioikeus ei saa ilman erityistä syytä tutkia, onko vastaaja syyllistynyt hänen syykseen luettuun tekoon.

Valmistelun aloittaminen

1 b §

Asian valmistelu hovioikeudessa alkaa, kun kärjäoikeudesta lähetetty valituskirjelmä saapuu hovioikeuteen. Asian valmistelusta hovioikeudessa vastaa yksi jäsen (*valmistelusta vastaava jäsen*).

Jos valitus on puutteellinen ja sen täydentäminen on oikeudenkäynnin jatkamiseksi tarpeen, valittajaa on kehotettava korjaamaan puute hovioikeuden määräämässä ajassa. Samalla on ilmoitettava, mikä seuraamus kehotuksen laiminlyömisestä voi olla.

Erityisestä syystä saadaan asianosaiselle, jonka valitus on täydennyksen jälkeenkin puutteellinen, varata uusi tilaisuus sen täydentämiseen.

Jos valittaja ei noudata kehotusta ja valitus on niin puutteellinen, ettei se kelpaa oikeudenkäynnin perustaksi hovioikeudessa, valitus jätetään tutkimatta.

Hovioikeuden on heti jätettävä valitus tutkimatta, jos sen tutkimiselle on muu kuin 2—4 momentissa tarkoitettu este.

Seulontamenettely

2 §

Hovioikeus päättää ensin, otetaanko valitus enempään tutkintaan (*seulontamenettely*). Valituksen tutkimista ei jatketa, jos hovioikeus yksimielisesti toteaa olevan selvää, että:

- 1) asiassa ei ole 15 §:n nojalla toimitettava pääkäsittelyä;
- 2) kärjäoikeuden ratkaisu tai siellä noudatettu menettely ei ole virheellinen; eikä
- 3) asianosaisen oikeusturva asian laatu huomioon ottaen muustakaan syystä edellyttä valituksen käsittelyn jatkamista.

Päätös siitä, että valituksen tutkimista ei jatketa, voidaan tehdä myös myöhemmin valmistelun aikana ja se voi koskea myös valituksen osaa.

2 a §

Seulontamenettelyssä oikeudenkäyntiaineistona otetaan huomioon valitus ja kärjäoikeu-

den ratkaisu sekä mahdollisesti pyydetty vastaus.

Tarvittaessa todistelutallenteelta on otettava selko käräjäoikeudessa vastaanotetun todistelun sisällöstä.

Seulontamenettelyssä asia voidaan ratkaista ilman esittelyä.

Jos valituksen tutkimista päätetään jatkaa, noudatetaan, mitä jäljempänä tässä luvussa säädetään.

Kirjallinen vastaus

3 §

Valittajan vastapuolta on kehotettava antamaan kirjallinen vastaus valitukseen hovioikeuden määräämässä ajassa. Kehotuksen yhteydessä on annettava tiedoksi valitus ja siihen liitetyt asiakirjat. Hovioikeus voi lisäksi määrätä, mistä kysymyksestä vastauksessa on erityisesti lausuttava.

Tarvittaessa vastaus voidaan pyytää ennen kuin valitus on käsitelty 2 §:n mukaisesti.

Vastausta ei pyydetä asiassa, jossa valitus 1 b §:n nojalla jätetään tutkimatta.

4 §

Vastauksessa sen antajan on ilmoitettava:

- 1) asia, jossa vastaus annetaan;
- 2) myöntääkö hän muutוסvaatimuksen vastustaako hän sitä; sekä
- 3) käsityksensä valittajan vaatimusten perusteista ja seikat, joihin hän haluaa nojautua.

Vastaukseen ja sen antajaan sovelletaan lisäksi, mitä 25 luvun 15 §:n 1 momentin 4—6 kohdassa sekä 2 ja 3 momentissa sekä 16 ja 17 §:ssä valituksesta ja valittajasta säädetään.

7 §

Hovioikeuden on valmistelussa asian laadun mukaan selvitettävä:

- 1) miltä kohdin käräjäoikeuden ratkaisuun haetaan muutosta;
- 2) mitä vaatimuksia hovioikeudessa esitetään ja mihin perusteisiin vaatimusten tueksi vedotaan;

3) mistä asianosaiset ovat hovioikeudessa erimielisiä;

4) mitä todisteita hovioikeudessa esitetään ja mitä kullakin todisteella aiotaan näyttää toteen;

5) onko hovioikeudessa toimitettava pääkäsittely; sekä

6) onko riita-asiassa edellytyksiä sovinnolle.

9 §

Hovioikeus päättää valmistelussa lisäksi asiantuntijan lausunnon hankkimisesta, kirjallisen todisteen esittämisestä, katselmuksen toimittamisesta ja muuhun valmistavaan toimenpiteeseen ryhtymisestä, jos sellainen on tarpeen sen turvaamiseksi, että todisteet ovat yhdellä kertaa saatavilla pääkäsittelyssä.

Valmistelussa hovioikeus päättää myös, onko asianosaisia kuultava henkilökohtaisesti, sekä keitä todistajia, asiantuntijoita ja muita todistelutarkoituksessa kuultavia henkilöitä kuullaan pääkäsittelyssä.

Hovioikeuden tulee valvoa, ettei asiaan sekoiteta mitään siihen kuulumatonta ja ettei asiassa esitetä tarpeetonta todistelua.

10 §

Hovioikeus voi päättää asian valmisteluun liittyvistä toimenpiteistä ilman esittelyä. Samoin menetellään, kun hovioikeus päättää toimenpiteistä, jotka 2 luvun 8 §:n 2 ja 3 momentin mukaan kuuluvat yhden jäsenen toimivaltaan. Valmistelusta vastaava jäsen päättää menettelytavasta.

11 §

Asian valmistelussa hovioikeudessa noudatetaan muutoin soveltuvin osin, mitä valmistelusta käräjäoikeudessa säädetään.

Asian ratkaiseminen kirjallisen oikeudenkäyntiaineiston perusteella

12 §

Asia ratkaistaan esittelystä kirjallisen oikeudenkäyntiaineiston perusteella, jollei siinä 13—16 §:n nojalla toimiteta pääkäsittelyä.

Jos asia ratkaistaan kirjallisen oikeudenkäyntiaineiston perusteella eikä valittajan vastapuoli ole käyttänyt hovioikeudessa puhevaltaa, asiaa ratkaistaessa otetaan kuitenkin huomioon hänen asiassa aikaisemmin esittämänsä oikeudenkäyntiaineisto.

Tarvittaessa todistelutallenteelta on otettava selko käräjäoikeudessa vastaanotetun todistelun sisällöstä.

13 §

Pääkäsittely tulee tarvittaessa toimittaa hovioikeuden tuomiopiiriin kuuluvalla muulla paikakunnalla kuin hovioikeuden sijaintipaikkakunnalla.

20 §

Jos valittaja on jäänyt pois pääkäsittelystä, valitus jätetään pääkäsittelyn kohteena olevalta osalta sillensä.

21 §

Jos asianosainen, todistaja tai muu kuultava ei sakon uhasta huolimatta saavu pääkäsittelyyn taikka jos tuotavaksi määrättyä ei tavata tai jos kutsua ei saada annetuksi tiedoksi, pääkäsittely saadaan, milloin syytä on, toimittaa ja asia ratkaista poissaolosta huolimatta. Asetettua uhkasakkoa ei tällöin tuomita.

Uhkasakkoa ei myöskään tuomita, jos asianosainen tai hänen laillinen edustajansa, todistaja tai muu kuultava, joka sakon uhasta huolimatta on jäänyt pois pääkäsittelystä, saadaan tuoduksi samaan istuntoon, taikka jos kysymys henkilön kuulemisesta henkilökohtaisesti raukeaa.

24 a §

Jos käräjäoikeudessa vastaanotettua suullista todistelua ei ole joltakin osin otettava vastaan uudelleen, käräjäoikeudessa kertynyt ääni- tai kuvatallenne voidaan tarvittaessa esittää tarpeellisilta osiltaan hovioikeuden pääkäsittelyssä.

Sellaista käräjäoikeudessa kuultua todistajaa, asiantuntijaa ja asianosaista, jonka kertomuksen uskottavuus voidaan luotettavasti arvioida il-

man hänen henkilökohtaista läsnäoloaan, voidaan kuulla todistelutarkoituksessa hovioikeuden pääkäsittelyssä myös puhelinta taikka muuta siihen soveltuvaa äänen- tai kuvanvälitysmenetelmää käyttäen, jos sitä voidaan pitää soveliaana. Asianosaisille on varattava tilaisuus tehdä kuultavalle kysymyksiä.

Jos 2 momentissa tarkoitettu kuulustelu toimitetaan viranomaisen luona, kuulusteluun sovelletaan, mitä todistajan ja asiantuntijan poissaolon seuraamuksista ja heihin kohdistettavista pakkokeinoista säädetään. Kutsussa kuulusteluun on ilmoitettava, minä päivänä ja kellonaikana ja millä tavoin kuulustelu toimitetaan sekä muut 23 §:n 2 momentissa tarkoitettut tiedot. Mitä todistajan ja asiantuntijan oikeudesta saada korvausta tuomioistuimeen saapumisesta säädetään, koskee soveltuvin osin myös 2 momentissa tarkoitettua kuulustelua.

24 b §

Pääkäsittelyssä ratkaistavassa asiassa oikeudenkäyntiaineistona otetaan huomioon se aineisto, joka esitetään pääkäsittelyssä.

Jos asia ratkaistaan valittajan vastapuolen poissaolosta huolimatta, oikeudenkäyntiaineistona otetaan huomioon hänen aikaisemmin esittämänsä oikeudenkäyntiaineisto.

Pääkäsittelyssä ratkaisut tehdään ilman esitelyä.

28 §

Tässä luvussa tarkoitettut kehotukset, kutsut ja ilmoitukset hovioikeus saa lähettää asianosaisen hovioikeudelle viimeksi ilmoittamaan prosessiosoitteeseen. Kutsu pääkäsittelyyn on kuitenkin annettava tiedoksi asianosaiselle, joka on määrätty saapumaan henkilökohtaisesti tai joka ei ole käyttänyt puhevaltaa hovioikeudessa, sekä todistajalle, asiantuntijalle ja muulle todistelutarkoituksessa kuultavalle siten kuin 11 luvun 3 ja 4 §:ssä säädetään.

Hovioikeus voi myös antaa kutsun pääkäsittelyyn tiedoksi valittajalle tai valitukseen vastan- neelle asianosaiselle siten, että kutsun sisältö

kerrotaan hänelle puhelimitse, jos asianosainen epäilyksettä näin saa tiedon kutsusta ja ymmärtää tiedoksiannon merkityksen (*puhelintiedoksi-anto*). Jos asianosaista ei ole määrätty saapumaan henkilökohtaisesti, puhelintiedoksianto voidaan toimittaa myös hänen asiamiehelleen. Hovioikeus voi toimittaa puhelintiedoksiannon myös muulle asianosaiselle sekä todistajalle, asiantuntijalle tai muulle todistelutarkoituksessa kuultavalle henkilölle, jos asianomainen siihen suostuu.

Puhelimitse tiedoksi annettu kutsu on lähetettävä kirjeenä tai sähköisenä viestinä asianomaisen hovioikeudelle ilmoittamaan osoitteeseen, jollei se ole ilmeisen tarpeetonta. Tuomioistui-

men virkamiehen on tehtävä asiakirjoihin merkintä toimittamastaan tiedoksiannosta.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä lokakuuta 2003.

Tätä lakia sovelletaan asioissa, joissa muutoksenhaun kohteena oleva käräjäoikeuden ratkaisu julistetaan tai annetaan lain tultua voimaan. Lain 2 luvun 8 §:n 2 momenttia, sen 1 kohtaa lukuun ottamatta, ja 3 momenttia sekä 26 luvun 24 a §:ää ja 28 §:n 2 ja 3 momenttia sovelletaan kuitenkin myös asioissa, joissa käräjäoikeuden ratkaisu on julistettu tai annettu ennen lain voimaantuloa.

Laki

oikeudenkäynnistä rikosasioissa annetun lain 2 luvun 4 §:n ja 8 luvun 13 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan oikeudenkäynnistä rikosasioissa 11 päivänä heinäkuuta 1997 annetun lain (689/1997) 2 luvun 4 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 107/1998, ja
lisätään 8 luvun 13 §:ään uusi 2 momentti seuraavasti:

2 luku

Asianosaisen avustamisesta

4 §

Käräjäoikeus on päätösvaltainen 1 momentissa tarkoitetuissa asioissa yhden tuomarin kokoonpanossa. Määräys voidaan siirtää käsiteltäväksi yhdessä sen rikosasian kanssa, jota varten määräystä pyydetään. Jos määräyspyyntöä ei kansliakäsittelyssä ratkaista pyynnön mukaisesti, päätöksen antamispäivä on ilmoitettava haki-

jalle kirjallisesti hyvissä ajoin ennen päätöksen antamista.

8 luku

Asianosaisista

13 §

Hovioikeus voi 1 momentin estämättä virallisen syyttäjän tai asianomistajan valituksesta tuo-

mita pääkäsittelyä selvästi pakoilevan vastaajan, jota on käräjäoikeudessa henkilökohtaisesti kuultu niistä vaatimuksista, joita valitus koskee, vankeusrangaistukseen rikoksesta, jota koskeva syyte on käräjäoikeudessa hylätty, tai muuttaa käräjäoikeuden tuomitseman sakkorangaistuksen vankeudeksi, jos:

1) vastaajan henkilökohtaista kuulemista hovioikeuden pääkäsittelyssä ei pidetä asian selvittämiseksi tarpeellisenä;

2) vastaajan puolustuksesta pääkäsittelyssä on asianmukaisesti huolehdittu; ja

3) vastaajalle on ilmoitettu, että asia voidaan hänen poissaolostaan huolimatta ratkaista.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä lokakuuta 2003.

Laki

hovioikeuslain 9 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 21 päivänä tammikuuta 1994 annetun hovioikeuslain (56/1994) 9 §, sellaisena kuin se on laeissa 169/1998, 209/2000 ja 975/2001, seuraavasti:

9 §

Hovioikeuden kokoonpano eräissä asioissa

Hovioikeus on päätösvaltainen myös kolmijäsenisessä kokoonpanossa, johon kuuluu kaksi jäsentä ja 4 momentissa säädetty kelpoisuusehdot täyttävä asian esittelijä:

1) jos se, minkä osalta käräjäoikeuden ratkaisu muutosvaatimuksen mukaan on valittajalle tai, jos valittajia on useampia, kaikille valittajille yhteensä vastainen, koskee vain rahaa taikka muuta omaisuutta tai etuutta, joka vaikeuksitta on arvioitavissa rahassa, eikä rahamäärä taikka omaisuuden tai etuuden arvo käräjäoikeuden ratkaisua annettaessa tai julistettaessa ilmeisesti ole ollut enempää kuin 5 000 euroa;

2) rikosasiassa, jollei 1 kohdasta muuta johdu:

a) jos vastaaja on hakenut muutosta käräjäoikeuden ratkaisuun, jossa häntä taikka, jos valittajina on useampi vastaaja, ketään heistä ei ole tuomittu ankarampaan rangaistukseen kuin sakkoon tai kuudeksi kuukaudeksi vankeuteen; ja

b) jos syyttäjän tai asianomistajan valitus koskee rikosta, josta syytteessä mainittujen seikkojen vallitessa tehtynä ei ole säädetty muuta tai ankarampaa rangaistusta kuin sakko tai vankeutta enintään yksi vuosi kuusi kuukautta; sekä

3) 1 ja 2 kohdassa mainituista rajoituksista riippumatta yksityishenkilön velkajärjestelyä, pesänjakajan ja pesänselvittäjän määräämistä, yhdyskuntapalvelun muuntamista vankeudeksi ja vangitun kantelua koskevissa asioissa sekä asioissa, joissa muutosvaatimus koskee yksinomaan korkoa, oikeudenkäyntikuluja, valtion varoista maksettavia korvauksia tai ajokieltoa.

Hovioikeus ei kuitenkaan ole päätösvaltainen 1 momentissa tarkoitettussa kokoonpanossa käsiteltäessä asioita, jotka on käräjäoikeudessa ratkaistu oikeudenkäymiskaaren 2 luvun 3 §:n mukaisessa kokoonpanossa.

Jos edellä 1 momentissa tarkoitettuun kokoonpanoon kuuluu määräaikainen tuomari, hänellä on oltava kokemusta hovioikeuden jäsenen tehtävästä vähintään kolme kuukautta tai hänen on oltava nimitettynä hovioikeuden jäseneksi kahta kuukautta pidemmäksi määräajaksi.

Edellä 1 momentissa tarkoitetun esittelijän tulee olla hovioikeuden asessori tai viskaali taikka vähintään kolme vuotta asessorin, viskaalin tai käräjätuomarin virkaa hoitanut hovioikeuden esittelijä. Esittelijällä on perustuslaissa tuomarille säädetty virassa pysymisoikeus sinä aikana, jona hän toimii tässä pykälässä tarkoitetulla tavalla hovioikeuden jäsenenä.

Edellä 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettua euromäärää laskettaessa ei oteta huomioon kan-

teen nostamisen jälkeen kertynyttä korkoa eikä oikeudenkäyntikuluja. Euromäärää muutetaan elinkustannusindeksin muutoksen perusteella lähimpään täyteen tuhanteen euroon sen mukaan kuin oikeusministeriön asetuksella säädetään.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä lokakuuta 2003.

Laki

rangaistusten täytäntöönpanosta annetun lain 6 luvun kumoamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Tällä lailla kumotaan rangaistusten täytäntöönpanosta 19 päivänä joulukuuta 1889 annetun lain (39/1889) 6 luku siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen.

2 §

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä lokakuuta 2003.

Helsingissä 31 päivänä tammikuuta 2003